

„Een andere overlevering staat in „De dood van Pilatus”, een van de apocryphe geschriften des Nieuwen Testaments. Daar luidt het verhaal aldus: Veronica verhaalt: Toen mijn Heer rondging om te prediken en ik met groot leedwezen zijne tegenwoordigheid moest ontberen, wilde ik, dat mij zijn beeld werd afgeschilderd, opdat de gedaante van zijn beeld, terwijl ik zijne tegenwoordigheid miste, mij tenminste eene vergoeding mocht verschaffen. En toen ik een doek aan den schilder bracht om het te beschilderen, kwam mij de Heer tegemoet en vraagde, waar ik heenging. Toen ik hem het doel van mijnen weg geopenbaard had, begeerde hij van mij den doek en gaf mij dien geteekend met de beeltenis van zijn eerwaardig gelaat terug. Veronica reist later naar Rome en geneest door het toonen van den doek Keizer Tiberius.”

En dan zijn er de aan Nicodemos, die het apocryphe Evangelie van dien naam zou geschreven hebben, toegeschreven beelden van Christus. Hij toch wordt de eerste Christen-beeldhouwer genoemd.

Doch Lucas zal de voornaamste plaats onder de van God gezonden kunstenaars blijven innemen. Hij, die steeds de goddelijke leiding mag ondervinden; wiens hand vaak bestuurd wordt door een der engelen Gods. Vooral in de Grieksche kerk zouden eenmaal de afbeeldingen niet slechts een toelichting geweest zijn met betrekking tot de bijbelsche verhalen, doch in waarde zullen zij gestaan hebben naast de Evangeliën. Vanzelf verviel dit alles ten tijde, dat de iconoclasten, de beeldenstormers, te Constantinopel de overhand hadden (730—842). Rome volgt en de beelden-dienst treedt in den loop der eeuwen steeds meer op den voorgrond en daarmede een voorliefde om een bovennatuurlijk ontstaan voor die afbeeldingen te bedenken.

Doch keeren wij terug tot het verhaal van Theodoros Lector.

Theodosius II, kleinzoon van Theodosius den Groote, volgde in 408 op zevenjarigen leeftijd zijn vader Arcadius als Byzantijnsch keizer op. Zijn twee jaar oudere zuster, Pulcheria, die veel van de wilskracht van haar grootvader schijnt bezeten te hebben, en die dan ook in 414 zich deed erkennen als Augusta, regeerde voor hem gedurende zijn onmondigheid.

Nu leefde er in die dagen te Athene een zekere Leontius, een filosoof, die nog niet tot het Christelijk geloof was overgegaan en les gaf in de rhetoriek of welsprekendheid. Toen hij stierf, liet hij aan zijn beide zoons bijna geheel zijn vermogen na, terwijl aan zijn dochter Athenaïs slechts honderd goudstukken waren toebedeeld met de verzekering van den vader, dat zij niets meer zou noodig hebben, daar haar geluk groter zou zijn dan dat van welke vrouw ook. Doch Athenaïs, die met haar honderd goudstukken en de geluksvoorspelling maar matig ingenomen was, reisde naar Byzantium, om zich te verzetten tegen haars vaders testament en recht te zoeken. In de keizerstad werd haar door de Augusta Pulcheria een onderhoud